

‘DEMENTIE RAAKT ALLE LAGEN VAN DE SAMENLEVING’

Tekst: Michiel Stol
Fotografie: Tessa Spaaij & Joris Buijs

De kans dat er snel een medicijn gevonden wordt tegen dementie, is erg klein. Tegelijkertijd bereikt de dementiezorg haar grenzen. “Als gemeenschap moeten we samen de zorg op ons nemen”, zegt Wies Arts, programmamanager Dementievriendelijk Brabant 2020 bij Stichting Zet. Dat programma is dan wel afgerond: “Maar wij zijn nog lang niet klaar!”

“Mensen met dementie blijven langer thuis wonen. Mantelzorgers worden hierdoor zwaarder en langer belast met de zorg. In hun eentje houden ze dat niet vol. Ze hebben een netwerk nodig van professionals, burgers én bedrijven”, vertelt Arts. Maar hoe activeer je die? “Allereerst door er open over te praten. Op dementie rust nog altijd een taboe, zowel bij mensen met dementie en hun mantelzorgers, als bij de samenleving. Wanneer we er open over zijn, mensen bewustmaken en samen afspreken om er voor hen te zijn, dan zijn we al op weg.”

74.000 Brabanders

De urgentie is hoog. “Eén op de vijf mensen krijgt te maken met dementie”, benadrukt Anke van der Made, projectleider Dementievriendelijk Brabant. “In 2015 waren er in Brabant 37.000 mensen met dementie, in 2040 is dat verdubbeld naar ruim 74.000. Naar verwachting blijft tachtig procent van hen thuis wonen. Dan moet er een netwerk zijn om dat te ondersteunen. Dementievriendelijk Brabant heeft bewezen dat als we

allemaal meehelpen, we dat voor elkaar krijgen.”

Het programma Dementievriendelijk Brabant is voortgevloeid uit het project Dementievriendelijke Gemeenschap, dat in 2012 is gestart. Vier Brabantse en vier Vlaamse gemeenten werkten al lerend aan het creëren van een dementievriendelijke gemeenschap (DVG). In de jaren erna is het concept doorontwikkeld en hebben meer Brabantse gemeenten zich aangesloten. “Ze zagen het belang in van het project en de samenwerking”, legt Arts uit.

In 2017 werd het een provinciebreed project en werd Dementievriendelijk Brabant een programma dat twee jaar lang liep. “Inmiddels doen 59 van de 61 gemeenten actief mee. Ze kwamen zelf naar ons toe met de vraag of wij wilden helpen.” Onderdeel van de aanpak is het lokaal werken aan tien DVG-doelstellingen (zie kader p.46), zoals het wegnemen van het taboe, het vergroten van kennis en het bouwen aan een veiligere samenleving.

Iedereen een rol
Nu het programma is afgerond, is het tijd om door te pakken. “We hebben de afgelopen jaren veel geleerd”, vertelt Van der Made. “Het belangrijkste is dat mensen voelen dat het een probleem van iedereen is. Dat we samen moeten kijken hoe we een omgeving maken waarin mensen met dementie langer thuis kunnen blijven wonen, betrokken blijven in de samenleving, en de mantelzorgers hen kunnen >

‘OP DEMENTIE RUST NOG ALTIJD EEN TABOE’

blijven ondersteunen.” Dat betekent ook dat werkgevers betrokken worden. “Veel mantelzorgers werken er nog naast. Als zij uitvallen door de druk van de zorg thuis, loopt ook de werkgever (red. het bedrijfsleven) schade op. Als we samenwerken, voorkomen we dat zoveel mogelijk.” Een andere les is dat veel meer partijen een rol kunnen spelen, zoals sportverenigingen. Zij moeten leden met geheugenproblemen zo lang mogelijk blijven betrekken door ze bijvoorbeeld op te halen als ze de trainingstijd vergeten. Of een bibliotheek, die helpt kennis over dementie te verspreiden of fungeert als ontmoetingsplek. Ook scholen hebben een rol: met kinderen over dementie praten of maatschappelijke stages faciliteren, waarbij leerlingen mensen met dementie helpen. “Wat vooral belangrijk is, is dat iemand initiatief neemt. Dat je met meerdere organisaties en vrijwilligers samenwerkt én dat de verantwoordelijkheid wordt gedeeld.”

‘Het begint bij ons’

Dat de samenleving kan én wil helpen, daar twijfelt Arts niet aan. “We zagen het aan het begin van de coronacrisis. Mensen gingen vaker langs bij hun (oudere) kwetsbare burens om te helpen”, noemt ze als voorbeeld. “We deden het samen, zorgden voor elkaar. Dat is wat we ook willen voor mensen met dementie. Dat de hele wijk meehelpt om de omgeving dementievriendelijk te maken. Gemeenten hebben daar een rol in, maar ook de provincie.” Die kan organisaties stimuleren om zich in te zetten en te delen wat we al hebben geleerd, zodat het wiel niet opnieuw uitgevonden hoeft te worden. “Maar het begint bij ons, in onze eigen buurt. Niet eenmalig maar ook in de toekomst. Uiteindelijk gaat het niet alleen om dementievriendelijk, maar ook om mensvriendelijk. Daar hebben alle kwetsbare groepen in de samenleving iets aan.” ●

> www.dementievriendelijk.nl

De 10 DVG-doelstellingen

1. Weg met het taboe
Naar een andere beeldvorming
2. Inzicht biedt uitzicht
Naar meer kennis
3. Mensen met dementie tellen mee
Naar een betere integratie
4. Samen
Naar meer ontmoetingen
5. Voor jong en oud
Naar betere contacten tussen generaties
6. Warme zorg
Naar meer welzijn
7. Burgers zoals u en ik
Naar meer autonomie
8. Iedereen welkom
Naar lagere drempels
9. Veilig thuis
Naar een veiligere samenleving
10. Gemeente-breed
Naar de mobilisatie van een hele gemeente

